

Kunglig entré

Tio miljoner besökare som passerar årligen och ett engagerat hov. Nya Djurgårdens Besökscentrum är både en entré och en mötesplats som bland annat har hämtat inspiration från Stockholmsutställningen år 1897.

TEXT PETER WILLEBRAND FOTO ÅKE E:SON LINDMAN

Lapril invigdes nya Djurgårdens Besökscentrum. Invigningen hade föregåtts av närmare två decennier av diskussioner innan spaden sattes i marken 2012. Förhoppningen var att det skulle stå färdigt året därpå. Men det dröjde alltså ytterligare ett år innan man kunde slå upp dörrarna till centret, som tar vid direkt där bron slutar, mot stadssidan.

– Det är inte helt färdigt än, fortfarande återstår detaljer. Träfasaden och taket ska bli svart. Skorstenar och pelare ska modifieras, säger Michael Klingemann, arkitekt och partner vid Ettelva, byrån som har ritat byggnaden.

Landskapsarkitekt Sture Koinberg har ansvarat för gestaltningen runt byggnaderna. Beställare är Kungliga Djurgårdens Förvaltning, KDF, tillsammans med Djurgårdens Sjöcafé. Hovet har även dispositionsrätten, vilket i praktiken innebär att man fungerar som ägare till norra och södra Djurgården.

DJURGÅRDEN ÄR MED sitt stora utbud av sevärdheter och upplevelser av naturliga skäl en av de mest turisttåta stadsdelarna i Stockholm. Tio miljoner besökare passerar årligen Djurgårdsbron. Det nya Besökscentrum ska vara ett koncentrat av allt som erbjuds. Dels ska centret fungera som informativ entré, dels ska platsen fungera som en mötesplats i eget namn.

– De tidigare funktionerna som fanns här skulle också få plats i centret, bland annat stod en grillkiosk på platsen, säger Michael Klingemann.

Sex funktioner skulle uppfyllas på en yta av cirka 700 kvadratmeter:

- Besökscentrum
- Kiosk
- Vinterservering
- Sommarservering med kök
- Toaletter
- Tekniska utrymmen

Av den totala ytan fördelades 450 kvadratmeter under och 250 ovan jord.

– Det är en mötesplats som ska fungera både inomhus och utomhus. Besöksdelen skulle i så stor utsträckning som möjligt ligga ovan jord. Vi valde att lägga delar som kunde ha fönster ovan mark. Sommarserveringen, teknikutrymmen och toaletterna placerades under mark, medan resten hamnade ovan mark, förklarar Michael Klingemann.

DET SVÄNGDA TAKET har hämtat inspiration från Koppartälten i Haga. Platsen har även en direkt historisk anknytning till Stockholmsutställning år 1897.

– Den lägre nivån, som utgör sommarserveringen, fanns här då.

Byggnaden består av tre element: det skyddande skalet av svart spån, en vit värmeisolerande del och de transparenta glasväggarna.

Spåntaket och väggarna ska påminna

FOTO: PETER WILLEBRAND

Besökarna får vägledning.

Djurgårdens Besökscentrum är en mötesplats som ska fungera både inomhus och utomhus. Det svängda taket har hämtat inspiration från Koppartälten i Hagaparken.

Vinterservering är en av byggnadens sex funktioner.

”Vi valde att lägga delar som kunde ha fönster ovan mark. Sommarserveringen, teknikutrymmen och toaletterna placerades under mark, medan resten hamnade ovan mark.”

FOTO: PETER WILLEBRAND

Muren ska så småningom täckas av murgröna där skiffern endast anas i bakgrunden.

Pergolan fungerar som en port när man passerar vidare mot Wasamuseet.

om flera andra spånbyggnader i området, bland annat närliggande Biologiska museet.

– Vi har valt spån i svartbetsat cederträ.

Den nedre våningen ska upplevas som en naturstensmur i skiffer som skär in i slänterna, med två stora portar som öppnar upp bottenplanet mot vattensidan och uteserveringen. Det är Offerdalsskiffer i muren.

– Vi var ute efter en sten som kunde passa ihop med bron. Muren ska så småningom täckas av murgröna och man ska kunna ana skiffern bakom, nästan lite romantiskt, säger Michael Klingemann.

SKIFFRET ÅTERKOMMER i den öppna spisen inomhus, som även inrymmer hissens och en trappa ned till bottenplanet.

– När brasan är tänd syns elden från Strandvägen.

På vintern ska portarna kunna vara stängda och uppfattas som en naturlig del av Djurgården, det ska inte minst finnas ett samspel med bron. Portarna i muren ska gå i nyans med skiffermuren och förstärka karaktären av stödmur när de är stängda. Det gröna från muren återkommer utmed söderfasaden i den pergola som fortsätter över parkvägen och fungerar som en port när man passerar vidare mot Wasamuseet.

– Det ska vara ett modernt hus, med inslag av det gamla Djurgården, understryker Michael Klingemann.

Ur landskapsarkitektens perspektiv betonar Sture Koinberg att anläggningen ännu inte är helt färdig. Även han nämner att muren ska kläs med murgröna.

– Det har varit en relativt komplicerad process längs vägen, med många inblandade. Det har gjort att arbetet dragit ut på tiden, säger han.

I UTMOMHUSEDELARNA har Sture Koinberg jobbat med Bjärlövsgranit.

– Jag jobbar ofta med granit. Vi har bland annat gjort upphöjda bänkar i granitskivor. Dessa fungerar även som riktningsskivare för besökarna som vill fortsätta mot Junibacken och Vasamuseet. Platsen ska ju även lösa ett informationsbehov.

En fontän är insprängd i nivå med gatstensbeläggningen framför glasbyggnaden på det övre planet.

– Vattnet pumpas runt direkt från Mälaren, säger Sture Koinberg.

Den fina sommaren gav Besökscentrum en smakstart. Många stockholmare hittade till en plats som är svåröverträffad när det kommer till läget.

– Det har varit fullsatt många kvällar, säger Michael Klingemann. ■

Projekt: Djurgårdens Besökscentrum.

Arkitekt: Ettelva Arkitekter.

Landskapsarkitekt: Sture Koinberg Landskapsarkitekter.

Byggherre: Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

Teknikkonsulter: Knut Jönson Ing Byrå, E:a VVS Konsult, Jan Fransson Elkonsult.

Stenleverantör: Minera Skiffer AB.